

Markeringen in het bos

In het bos moet wel eens iets gemarkeerd worden: bomen om te kappen, bomen om zeker te laten staan, grenzen, toegangswegen, noem maar op. Meestal worden dan merktekens op bomen geplaatst. Afhankelijk van de bedoeling en de gewenste houdbaarheid van de markeringen, bestaan er verschillende mogelijkheden.

Het markeren van bomen die moeten gekapt worden is een klassieker. We spreken hierbij van hameren, schalmen, blesen, tekenen, ... Hameren of schalmen is het wegslaan van een stuk schors met een bijltje dat aan de hamerkant vaak is voorzien van een merkteken om in het hout te slaan. Het schalmen is handig in (waardevol) loofhout. Dergelijke bomen worden bijna uitsluitend motormanueel geëxploiteerd. De veller loopt dan door het bestand met een motorzaag en zoekt de geschalmde bomen op. Het is handig dat alle schalmen langs dezelfde kant van de boom staan, en nog beter als er tweezijdig geschalmd is. Ook naaldhout wordt vaak geschalmd, maar meestal zal dan geen merkteken geslagen worden omdat er na enkele weken toch een laag hars op de schalm plakt. Zeker bij naaldbomen met dikke schors (Cors) is schalmen een lastig karwij en zijn beroepsziektes zoals een tenniselleboog geen zeldzaamheid.

In Nederland spreekt men meestal van blesen. Dit is het verwijderen van een reep schors met een blesmes, een soort brede rits. Hierdoor begint er hars uit te vloeien en zijn de gebleste bomen enkele weken later goed zichtbaar door de wit opgedroogde harsstrepen.

Een andere mechanische methode van markeren is het gebruik van de rits, een smal gutsvormig mes waarmee strepen in de boomschors getrokken worden. Vroeger werden de voorbehouden bomen van het middelhout dikwijls aangeduid door met een rits ondiepe strepen in de schors van de (loof)bomen te trekken. Voor het markeren van brandhout wordt wel eens teruggegrepen naar de rits.

Kappingen aantekenen met verf is een vrij recente evolutie. Hiervoor worden spuitbussen gebruikt die speciaal voor

ROBBIE GORIS, Inverde vzw

bosgebruik ontwikkeld zijn: fluo kleuren, goede hechting (ook bij vochtig weer), weinig spuitnevel, milieuvriendelijke samenstelling en 1-2 jaar houdbaarheid. De hobbykleurtjes uit de doe-het-zelfzaak zijn hier absoluut niet geschikt voor! Kleuren die goed zichtbaar zijn in het bos zijn oranje, rood, roze, lichtgroen of wit. Blauw gebruik je beter niet om kappingen te markeren; die kleur is voorbehouden om de toekomstbomen aan te duiden.

Het gebruik van verf houdt een gezondheidsrisico in omwille van de spuitnevel, maar het werkt sneller dan schalmen met de bijl. In naaldhoutbossen waar gemechaniseerde exploitatie wordt toegepast, is het gebruik van verf aan te bevelen opdat de machinist vanuit z'n cabine de bomen goed ziet staan. Enkelzijdig schalmen zijn hier niet voldoende zichtbaar.

Voor het aanduiden van vaste ruimingspistes zijn verticale verfstrepen op (te kappen) bomen het handigst. Bij een wijdere stand of voor permanente markering zijn horizontale strepen op randbomen gebruikelijk. Om verwarring te vermijden, worden zo'n strepen dan best in een andere kleur voorzien dan de dunning (bv. blauw of wit).

Het markeren van toekomstbomen kwam al eerder aan bod. Handig hiervoor zijn sisal touwtjes of drie blauwe verfstippen. Voor die stippen wordt een speciaal soort extra duurzame verf gebruikt (+/- 5 jaar houdbaar) en bij boomsoorten met schilferige schors (lorik, dennen) is het best de loshangende schorsplaten eerst even weg te krabben met de onderkant van de spuitbus. Bij naaldbomen is hoog opsnoeien van de toekomstbomen een elegante maar dure markering. ■

